

HELA SVERIGE SKA LEVA VERKSAMHETSPLAN 2019.

HELA
SVERIGE.
*Hela Sverige
ska leva!*

INLEDNING.

"Hela Sverige ska leva" är den samlande folkrörelsen för ett land i balans. Vi vill vara med och hela Sverige. Förutsättningarna för att bo och verka över hela landet har försämrats under många år men vi ser nu i en rad frågor att det sakta men säkert håller på att vända. Fler väljer landsbygden, fler talar om landsbygden, fler vill vara med och ta ansvar för utvecklingen på landsbygden.

Vårt mål är mycket enkelt: balans mellan land och stad. Balans har vi uppnått när det finns lika goda utvecklingsmöjligheter på landsbygderna och i städerna. Det handlar inte om några märkliga saker, utan om sådant som borde vara självklart för invånare överallt i Sverige.

- Att det är nära till mataffären, bankomaten och apoteket. Att det finns skola, förskola och sjukvård på nära håll.
- Att affärsägaren kan sätta in dagens kontanter på ett säkert ställe.
- Att entreprenören och företaget har tillgång till en bank som känner de lokala förhållandena och som därför kan göra en rättvis lånebedömning.
- Att det finns bredband och telefoni, fungerande vägar, kollektivtrafik och mackar.
- Att polisen kommer när man ringer, liksom ambulans och brandkår.

Det är inte säkert att lösningarna på landsbygden ska se ut som i staden, utan de bör anpassas efter de lokala förhållandena. Vi tycker att landsbygden måste få finnas till på sina egna villkor helt enkelt. Och då är vi inne på något viktigt, nämligen synen på landsbygden.

I vår verksamhetsplan fokuserar vi på att nå målen i vår strategi. Att uppfylla vårt syfte och stärka organisationen på alla plan. Vi vill uppfylla vårt landsbygdspolitiska program under den kommande mandatperioden och arbeta för att hela Sverige ska leva.

Åse Classon
Ordförande

Staffan Nilsson
Ordförande

Terese Bengard
Verksamhetschef

VISION.

Hela Sverige ska leva!

SYFTE.

Balans mellan stad och land. God landsbygdsutveckling. Goda villkor i hela landet.

VERKSAMHETSIDÉ.

Från Hela Sverige ska levas stadgar

Föreningen ska stärka lokala utvecklingsgrupper och andra medlemmar som har lokal utveckling och landsbygdsutveckling till uppgift, för att hela Sverige ska leva. Verksamheten ska ge en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling i hela landet. Hela Sverige ska leva arbetar ur ett lokalt perspektiv genom att stärka samverkan mellan lokala utvecklingsgrupper, medlemsorganisationer, kommun- och länsavdelningar/länsbygderåd samt myndigheter, organisationer och andra intressenter. Hela Sverige ska leva arbetar nationellt och internationellt för att stimulera erfarenhetsutbyte, sprida goda exempel, bilda opinion och påverka politiken.

OM HELA SVERIGE SKA LEVA.

Hela Sverige ska leva är en ideell förening som bildades 1989 i slutet av den stora kampanjen "Hela Sverige ska leva". Vi är en av de få organisationerna i Sverige som tar ett helhetsgrepp om landsbygdsfrågan. Vi jobbar med landsbygdsfrågorna på ett partipolitiskt obundet sätt.

Detta är en folkrörelse för byarörelsen som består av byaföreningar, samhällsföreningar, byalag, lokala utvecklingsgrupper, vägföreningar, hembygdsföreningar, bygdebolag, fiberföreningar och omställningsgrupper, etc. Vi har också ett 40-tal medlemsorganisationer. Vi har 24 länsavdelningar som stöttar grupperna och ger råd på regional nivå. I cirka en tredjedel av kommunerna finns även kommunbygderåd.

VI ÄR.

- Vi är den organisation som driver frågan om ett land i balans
- Vi är organisationen som samlar landsbygdsrörelsen och den lokala första samhällsnivån
- Vi är organisationen som värnar om det lokala inflytandet
- Vi är en organisation som prövar nya idéer för att utveckla landsbygden
- Vi är en organisation som lyfter de goda exempel som finns på landsbygden
- Vi är en organisation som jobbar med socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling i hela landet

ORGANISATION

- Vi är den samlande rösten för lokala utvecklingsgrupper
- Vi är en välkomnande organisation som det är lätt att bli medlem i och vara en del av
- Vi välkomnar mångfald både när det gäller människor och åsikter
- Vi är en organisation som präglas av samverkan med de aktörer som liksom vi vill samarbeta för att nå ett land i balans
- Vi är en organisation som har inflytande över viktiga frågor vad gäller landsbygden

KUNSKAP

- Vi är organisationen att vända sig till när det gäller landsbygdsfrågor
- Vi är en organisation som med en hög kunskapsnivå och bred förankring tar ett helhetsgrepp om landsbygdens förutsättningar
- Vi förknippas med kunskap och engagemang genom att vara kunniga och pålästa
- Vi är en organisation som arbetar för att bryta storstadsmaktordningen och som ifrågasätter den urbana normen

KOMMUNIKATION

- Vi ska förvåna och bryta den förväntade bilden av landsbygden och bidra till att mytbildning upphör
- Vi ger en balanserad bild av landsbygden och visar på det som är bra men också på de problem som finns
- Vi ska vara en föregångare när det gäller ordval och bildspråk som handlar om landsbygd
- Vi behöver inte alltid ta tydlig ställning i alla enskilda sakfrågor utan uppmuntrar hellre till att lyssna på den lokala nivån och involvera lokalsamhället för att lösa samhällsutmaningar
- Vi är den organisation som visar på en diversifierad landsbygd vad gäller arbeten och sysselsättning med möjligheter inom många olika näringar

VI ÄR/VI HAR

- Vi är örat mot marken med fötterna i myllan
- Vi är stolta, kloka, orädda och vi utmanar
- Vi är en organisation som lever som vi lär
- Vi är en modern organisation som driver framtidens landsbygdsfrågor
- Vi är partipolitiskt obundna men driver politiska frågor
- Vi har tydliga företrädare som är efterfrågade på nationell nivå

STÄRKA LOKALT.

*Lokala utvecklingsgrupper ska stödjas för att nå största möjliga demokratiska, ekonomiska, sociala och miljömässiga framgång. Vår rörelse bygger på * Demokrati * Mångfald * Hållbarhet * Jämställdhet. Dessa horisontella kriterier finns med i allt det arbete vi gör och de projekt vi driver.*

DEMOKRATI.

Vårt arbete sker i en demokratisk anda. Styrelsen väljs demokratiskt på årsmötet. Vi har högt i tak och det finns goda möjligheter att framföra sina åsikter. Yttrandefrihet är viktigt i en öppen och levande demokrati. Det är också viktigt att de frågor vi driver är förankrade i rörelsen genom demokratiska metoder.

MÅNGFALD.

Vi vill ha mångfald i vår organisation. Vi vill få fler yngre engagerade. Därför har vi en särskild plats reserverad för deltagare under 30 på våra års- och föreningsmöten. Vi har en mångfald av kompetenser inom styrelsen. Vi vill ha en mångfald av röster och en mångfald geografiskt, åldersmässigt, erfarenhetsmässigt och av flera olika bakgrunder.

HÅLLBARHET.

Vi vill bidra till ett hållbart samhälle. Vi ska vara en progressiv rörelse som vill vara med och utveckla samhället med hänsyn till hållbarhet. Både socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Vi reser så miljövänligt som det går. Vi har ett hållbarhetstänk när det gäller lokaler, digitala lösningar och förtäring på våra möten.

JÄMSTÄLLDHET.

I vår rörelse strävar vi efter jämställdhet mellan kvinnor och män, men också mellan landsbygd och stad. Detta gör vi bland annat genom att lyfta fram exempel i vår kommunikation. Vi vill att alla ska komma till tals på våra möten. Vi har en jämställdhetsstrategi och styrelsen har fördelningen 40/60 mellan män och kvinnor. En kvinna och en man väljs till ordförande.

SATSNING 2019/2020: STÄRKA REGIONALT.

Föreningens verksamhetsidé (enligt stadgarna) är att stärka lokala utvecklingsgrupper och andra medlemmar som har lokal utveckling och landsbygdsutveckling till uppgift, för att hela Sverige ska leva. Detta gör vi genom samverkan, kunskapsöverföring, goda exempel, lokala projekt och stöttning på olika sätt. Ett sätt att göra detta är att använda medel som tilldelas organisationen till att stärka det regionala arbetet.

Under 2019-2020 ska ett internt utvecklingsprojekt genomföras där dessa kriterier tillsammans med att stärka det lokala arbetet i länsavdelningarna både organisatoriskt och kommunikationsmässigt genomföras. Den motion om demokrati som antogs på årsmötet ska genomföras. I det arbetet kommer vi utveckla de demokratiska forumen som höstmöte/föreningsmöte/årsmöte och ordförandemöten.

Arbetet ska syfta till att arbeta med frågor som:

- Hur uppnår vi målen?
- Hur stärker vi den regionala organisationen?
- Hur kan vi uppnå kriterierna?
- Hur jobbar vi med kommunikationsplattformen?
- Hur stärker vi den lokala demokratin och mångfalden?
- Hur stärker vi relationer med lokala grupper?
- Hur stärker vi medlemskapet?
- Hur stärker vi det regionala samverkans-/påverkansarbetet?
- Hur skapar vi bra ordförandeträffar/års- och föreningsmöten?

Detta är ett sätt att stärka vår organisation i hela landet. Arbetet ska utgå från den enskilda länsavdelningens behov. Det kan handla om långsiktiga ekonomiska förutsättningar, om stärkt kunskap i arrangörskap, om att stärka den kommunikativa delen i arbetet eller nätverket. Det ska också verka för att vi har medvetenhet om vem vi är och vem vi vill vara samt sträva efter att uppnå våra målbilder. Styrelsen kommer också att göra besök i länen som en del i målet med att stärka länen.

ARBETET SKA

- Stärka vår organisation i hela landet
- Utgå från den enskilda länsavdelningens behov
- Stärka banden mellan riksstyrelsen och länsavdelningarna

I utvecklingsprojektet ingår också arbetet med de lokala grupperna och hanteringen av register och bygdebänk samt utveckling av vår kommunikationsplattform.

DET KAN INNEHÅLLA

- Hur skapa långsiktiga ekonomiska förutsättningar?
- Stärkt kunskap i arrangörskap
- Stärkt kunskap i projekt
- Stärka den kommunikativa delen i arbetet eller i regionala/lokala nätverk

DET SKA INNEHÅLLA

- Bygdebanken/medlemshantering/register
- Förankring med Landsbygdsriksdagen 2020
- Stärka relationer med lokala grupper

VERKTYG

- Förtroendevalda
- Styrelsen
- Personalresurs
- Kansliet/medarbetare
- Externa konsulter
- Projektmedel
- Medlemsorganisationer

RESURSER

- Kommunikationsplattform
- IT-stöd/enkätverktyg, distansmötesteknik mm
- Handböcker, skrifter, balansrapporter med mera
- Gemensamma tekniska lösningar (program, system med mera)

MÅLBILDER 2020.

2020 har vi lyckats mobilisera byarörelsen till en stark kraft som inte kan ignoreras.

2020 har vi länsavdelningar med väl fungerande verksamhet och vi har en aktiv och hög närvaro i hela landet.

2020 har vi ett starkt inflytande och är en efterfrågad samarbetspart i alla regioner/län där även företrädarna för länsavdelningarna är efterfrågade.

2020 är vi en aktör för ett land i balans tillsammans med våra medlemsorganisationer lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

2020 har vi en större mångfald bland våra företrädare och medlemmar vad gäller ålder, kön och etnicitet, etc. Vi speglar den bygd vi företräder.

2020 vet byarörelsen och enskilda att de kan hitta bra idéer, tips och kunskap i samlad form på vår digitala plattform.

2020 är Hela Sverige ska leva den självklara medlemsorganisationen för alla som vill ha en balans mellan stad och land.

2020 har Landsbygdsriksdagen stärkt sin roll som den bästa mötesplatsen för byarörelsen att träffas på för att diskutera och utveckla landsbygdsfrågor och ett land i balans.

VI VILL PÅVERKA

KUNSKAP

- 2020 är vi fortsatt en självklar expert i de nationella forum som berör frågor som påverkar landsbygden. Vi sitter med i expertgrupper, kommittéer, nätverk och olika forum.
- 2020 är Hela Sverige ska leva med och påverkar strategier och program som har betydelse för landsbygdsutveckling.
- 2020 ser alla med spänning fram emot släppet av Hela Sverige ska levas balansrapporter – hur det står till med balansen mellan stad och land.

MEDIER

- 2020 har Hela Sverige ska leva ett högt förtroende bland de nationella medierna. När landsbygdens frågor generellt ska diskuteras är det en av våra företrädare som gör detta.
- 2020 har vi en aktiv rörelse i hela landet som bildar opinion i de viktiga frågor som finns på regional/lokal nivå. Vi syns och hörs i hela landet.

URBAN NORM

- 2020 har landsbygdens betydelse och ett ifrågasättande av den rådande storstadsmaktordningen blivit ett självklart inslag på den nationella agendan.
- 2020 har vi medverkat till att den stereotypa skildringen av landsbygden förbättrats.

HÅLLBARHET

- 2020 bidrar vi aktivt till ett hållbart samhälle (enligt agenda 2030) genom ett nationellt samarbete inom omställningsrörelsen som utgår från levande lokalsamhällen i såväl land som stad.

HELA SVERIGE SKA LEVA

- 2020 är det tydligt att Hela Sverige ska leva inte bara är ett slagord utan också en organisation som jobbar för landsbygdsfrågor och ett land i balans.
- 2020 behöver vi inte längre använda ”ska” utan kan säga ”Hela Sverige lever”.

RIKSORGANISATIONEN.

Riksorganisationen ska företräda de lokala grupperna på en nationell arena. Organisationen ska stötta arbetet med landsbygdsutveckling och påverka det nationella politiska arbetet. Detta görs genom att ha en anpassad organisation på nationell nivå som har dessa två områden i fokus. Vi ska ha en bred kompetens och en stabil organisation som kan hantera en rad olika frågor. Vi administrerar och säkerställer föreningens ekonomi.

- Vi fortsätter att se över kansliets administration för att göra arbetet mer effektivt och lätthanterligt och samtidigt korrekt enligt gällande bestämmelser

Det är viktigt att länsavdelningarna och de lokala grupperna känner att de har nytta av riksorganisationen och att vi möter deras förväntningar på organisationen.

- Vi ska utveckla metoder för att kommunicera med utvecklingsgrupperna och öka kunskapen och kännedomen kring riksorganisationen
- Vi administrerar byalagsförsäkringen
- Vi anordnar interna utbildningar och har support till länsavdelningarna
- Vi har ett professionellt och aktivt informationsarbete
- Vi samordnar interna projektmedel
- Vi arrangerar konferenser, möten och samverkan
- Vi bygger kunskap och sprider kunskap
- Vi utvecklar webinarier och distanstekniken

PÅVERKA NATIONELLT.

Landsbygden är beroende av politiska beslut på alla nivåer, från kommunal nivå till EU-nivå. Mycket kan byarörelsen själva göra med egna krafter, men ytterst styrs utvecklingen av politiska beslut och åtgärder.

Riksorganisationen ska:

- Delta aktivt i debatten, skriva debattartiklar
- Delta på olika arenor, konferenser, möten samt Almedalen
- Delta på nya arenor och i nya nätverk
- Utveckla kommunikationsplattformen
- Göra aktiviteter tillsammans med samarbetspartners, medlemmar med mera
- Ha omvärldsbevakning och landsbygdsanalys
- Delta i expertgrupper, kommittéer, nätverk och olika forum
- Producera Balansrapporter och annat faktaunderlag
- Svara på remisser
- Ge inspel till olika strategiska grupper
- Skriva fler berättelser som intresserar
- Ha en hög andel följare och interaktion på sociala medier

SAMVERKAN.

För att vara en stark organisation krävs att vi har många samverkanspartners. Tillsammans med andra intresseorganisationer kan vi genomföra mer än om vi står ensamma. För att kunna upprätthålla det goda samarbetet med medlemsorganisationer och samarbetspartners ska vi träffas och planera verksamheten och utbyta kunskap. Detta görs vid regelbundna möten. Vi vill också jobba för att få fler medlemsorganisationer och samarbetspartners. Vi har ett kontinuerligt informationsutbyte och för debatt tillsammans.

- Vi vill aktivt jobba för att få fler medlemmar. Fler föreningar, lokala utvecklingsgrupper som är aktiva i rörelsen, som registrerar sig och deltar i verksamheten
- Delta i arbetet med omställningsrådet
- Delta i arbetet med mikrofonder
- Delta i andra samverkansträffar för att stötta våra målsättningar
- Delta i Almedalen
- Skriva debattartiklar tillsammans
- Delta i arbetet med Lokalekonomidagarna
- Delta i Landsbygdsnätverket och deras tematiska arbetsgrupper
- Bilda och delta i nationellt servicenätverk

EUROPEISKT ARBETE.

Samverkan karaktäriserar byarörelsen på alla nivåer. Därför är det viktigt för oss att vara med i det nordiska samarbetet Hela Norden ska leva och i det europeiska samarbetet via European Rural Community Alliance (ERCA) samt Partnership for Rural Europe (PREPARE), för att bidra till landsbygdsutveckling, kunskapsöverföring och samverkan i Norden och Europa. Utbytet stärker oss både på hemmaplan och internationellt.

- Särskilt under kommande år bevaka frågan om EU-programmen
- Delta i nästa European Rural Parliament

LANDSBYGDSRIKSDAGEN 2020.

Landsbygdsriksdagen ska fortsätta att stärka sin roll som Europas största mötesplats för byarörelsen, de som vill jobba med landsbygdsutveckling och lokalt utvecklingsarbete. 2020 är Landsbygdsriksdagen en av de viktigaste mötesplatserna för byarörelsen, politiker, medier och myndigheter för att diskutera ett land i balans och den naturliga plattformen för politiker, myndigheter och organisationer som vill bidra till ett land i balans.

- Sveriges största landsbygdsmöte
- Landsbygdsriksdagen blir en av de viktigaste nationella mötesplatserna för att diskutera ett land i balans
- Mötesplats för landsbygdsfrågor (jfr Almedalen, Folk och försvar, Folk och kultur)
- Det bästa av landsbygdssverige presenteras
- Politik och praktik
- Integrering med årsmötet – blir det en riksdag med beslut i viktiga frågor
- Mingelmötesplats: Se till att rätt dynamik skapas genom att bjuda in rätt personer.
- Skapa möten-i-mötet

Kansliet anställer projektledare på heltid för Landsbygdsriksdagen, event, ordförandeträffar, årsmöten, webinarier, digitala möten, Almedalen, andra arenor, talarbokning, omvärldsbevakning.

- En anpassad projektorganisation byggs upp inför evenemanget
- Projektledare scoutar platser och föreslår dessa för styrelsen som beslutar plats
Då börjar arbetet med planering för regionalt engagemang
- Lokal, regional och nationell finansiering samt deltagaravgifterna sätter finansiella ramar för arrangemanget

PROJEKT.

Under 2019-2020 har vi två större projekt som ska genomföras. Detta påverkar administrationen som ökar under projekttiden samtidigt som de skapar förutsättningar för att vi ska kunna jobba med lokal utveckling i hela landet. De två projekt som vi har just nu skapar verkligen förutsättning för detta och det är viktigt att de är en del av den ordinarie verksamheten och förankras i organisationen så att kunskapen lever vidare efter projekttiden. Vi kommer inte att starta några fler större projekt så länge vi har dessa. Inom våra andra prioriterade frågor är vår strategi att vara projektpartner i projekt där en annan organisation kan vara projektägare.

PROJEKT – SERVICE I SAMVERKAN

Enligt projektplanen genomföra Service i samverkan.

Service Projektid: september 2017–februari 2020.

PROJEKT – BYANÄTSFORUM

Enligt projektplanen genomföra Byanätsforum

Byanätsforum Projektid 20 december 2017–31 december 2019.

PRIORITERADE FRÅGOR.

Vi har tagit fram prioriterade frågor utifrån samhällets behovstrappa. De prioriterade frågorna är utan inbördes ordning och omfattar stora samhällsfrågor. Vi ser landsbygdsutveckling som en helhet men dessa områden är särskilt viktiga för att hela Sverige ska kunna leva. Inom ramen för vårt uppdrag arbetar vi också med framtidsfrågor som leder till utveckling av landsbygden och bidrar till ett hållbart samhälle.

För att du ska kunna leva och bo på en plats behövs olika fundamentala delar i din omgivning. Det är dessa frågor som Hela Sverige ska leva jobbar med dagligdags.

För att förstå varför vi behöver grundläggande saker för att kunna få ett samhälle att utvecklas har Hela Sverige ska leva tagit fram en modell för att förklara detta. Modellen bygger på Maslows behovstrappa som beskriver vad människan behöver ha för att kunna bli den "bästa versionen av det vi kan vara". Vi har "översatt" den till vad samhället behöver ha för att kunna bli den allra bästa versionen.

SAMHÄLLETS BEHOVSTRAPPA.

*Det första trappsteget är det som ett samhälle behöver för att kunna finnas. Det är väsentligt att det finns nära, inpå "husknuten". Detta trappsteg kallar vi "**infrastruktur**" och innefattar sådana saker som vägar, telefoni, energi, digital infrastruktur som till exempel bredband, ekonomi, livsmedel och bostäder. Saker som är absolut nödvändiga för att du ska kunna leva och bo på ett ställe.*

Det andra trappsteget handlar om **trygghet** och **service**. Detta trappsteg behöver du inte ha inpå "husknuten" men inom ett rimligt avstånd. Det handlar om service av olika slag: affär, skola, sjukvård, polis, räddningstjänst med mera.

Det tredje trappsteget är **gemenskap**. Det handlar om att ha mötesplatser och ett utbud av kultur, fritid och folkbildning. Det är därför samlingslokalerna och studieförbunden är viktiga i samhället. Alla tar inte del av detta eller tycker det är viktigt men för många är det mycket viktigt, framförallt för attraktiviteten för en plats.

Det fjärde trappsteget är **självkänslan**. Det här är en mer abstrakt nivå som handlar om inflytande, makt, om samhällsnormer, om den rådande storstadsmaktordningen och den rådande världsbilden. Det är viktigt att dels känna att man har makt och inflytande över sin egen vardag och att man kan påverka samhället man bor i, att det finns en demokrati, men också att känna sig betydelsefull. Att känna sig stolt över sin hembygd.

Det femte steget är **självförverkligande**. Där sker innovation, kreativitet, entreprenörskap – det är det visionära steget där samhället "blir allt det kan vara". Men för att nå dit måste de andra stegen på trappan finnas, annars är det svårt med självförverkligande (om man är upptagen med att "rädda skolan" eller bygga bredband).

Tanken är att kunna visa denna trappa som en modell och kunna diskutera utifrån den att alla delar är viktiga för att bygga ett hållbart samhälle, samt hur vi jobbar tillsammans för att nå visionen att hela Sverige ska leva och kunna självförverkligas

INFRASTRUKTUR & DIGITALISERING.

För att ha ett fungerande samhälle krävs en grundläggande infrastruktur. Det innebär farbara vägar, el, kommunikationer, boende på landsbygden för flyttkedjor, nyinflyttade och nyanlända samt digital infrastruktur (bredband). Så länge det inte finns en väl fungerande infrastruktur kommer vi att arbeta med denna fråga. Digital infrastruktur är en förutsättning för ett land i balans där alla kan vara en del av samhället. Vi vill också bidra till samtalet om vad digitaliseringen kan användas till och hur det påverkar utvecklingen på landsbygden.

Vi ska vara aktiva i att beskriva vilka förutsättningar som behövs för att ha ett fungerande samhälle. Vi ska besvara de frågor som berör dessa och agera när så är lämpligt. Vägar som fungerar och kreativa kommunikationslösningar är en förutsättning för att kunna leva, verka, besöka och bo i hela landet. En fråga som är viktig är boendemöjligheter då dagens ekonomiska system, strandskydd och attityder och värderingar skapar hinder för bostadsbyggande på landsbygden. Det innebär stopp i flyttkedjor och brist på bostäder till unga och nyanlända.

En viktig del i samhällsutvecklingen är digitaliseringen som öppnar många möjligheter inte minst på landsbygden. Alla ska vara med i det digitala samhället och ha tillgång till bra uppkoppling. Både när det gäller service, handel, kunskap, utbildning, arbete, omvärldsbevakning, kultur och demokrati.

Vi ska fortsätta att stimulera våra lokala grupper att bygga fiber och hjälpa dem att ta tillvara på de möjligheter som fiber ger. Vi ska i alla sammanhang (exempelvis i riksdagsnätverket och möten med departement) så långt som möjligt verka för att den digitala klyftan försvinner.

Vi ska delta i Bredbandsforum och driva projektet Byanätsforum.

SERVICE.

För att ett samhälle ska fungera måste det finnas en grundläggande service. En del av denna kan fås via digitala lösningar, andra behöver fysisk närvaro. Vi driver denna fråga genom att förespråka lokalt anpassade lösningar. För oss innefattar service det som finns både inom statlig, regional och kommunal regi men också kommersiell service. Exempelvis skola, utbildning, polis, sjukvård, kommunikationer, Svenska för invandrare (SFI), post, bank, livsmedel, drivmedel med mera. En viktig del i samhällsservicen är fungerande lokala betaltjänster och lokala finansieringslösningar.

Vi ska vara med och driva frågan om rättvis service i hela landet. Vi ska visa på de hinder som finns men också bidra till att hitta lösningar. Vi ska driva projekt som bidrar till serviceutveckling och visa på exempel och metoder där det fungerar.

Vi driver ett stort projekt kallat ”Service i samverkan” under 2018–2020.

KULTUR.

För att en bygd ska leva och må bra behöver den kultur. Ett rikt kulturliv ger bygden attraktivitet och blir en bas för utveckling. Kulturen är ett kitt som förenar, den är "jästen i degen" som formar samhällen och bygder, och som skapar självkänsla och framtidstro. Kulturen spelar en avgörande roll för en bygds utveckling. Vi vill se decentraliserade satsningar på kultur som en självklar del i landsbygdspolitiken. Vi ska verka för att öka utbudet av kultur i hela landet, att mer resurser satsas på den ideella sektorn, som föreningslivet och folkbildningen, för att arbeta med kultur, bland annat som verktyg för att skapa levande boendemiljöer, integration och demokratiutveckling.

Vi ska tillsammans med andra aktörer lyfta vikten av fungerande kulturverksamhet i hela landet. Vi ska bidra till utveckling av reformer och ersättningssystem som gynnar kultur i hela landet. Vi ska fortsätta bidra till arbetet med "Kultur gör skillnad". Vi ska använda kultur aktivt i vår organisation. Kultur kan även bidra till en väl fungerande integration.

LOKALT INFLYTANDE.

Ett hållbart samhälle kräver att alla delar av landet utvecklas. En förutsättning för detta är att lokalsamhället, det vill säga människor, företag och föreningar, involveras i utvecklingsprocesserna. Vi vill vara med och skapa möjligheter för hållbara samhällen med stor mångfald. Att det finns arbetstillfällen i hela landet. Att det idéburna företagandet utvecklas. Att de som bor i lokalsamhället är en del i samhällsplaneringen och kan utöva lokalt inflytande. Och att det finns ett lokalt kapital som kan användas.

Vi vill vara med och utveckla metoder och aktivt sprida den kunskap som finns för att få bra lokalt inflytande. Vi vill att den lokala nivån beaktas och tas med i planeringsprocesser då lokalsamhället påverkas. Hela Sverige ska leva ska vara en viktig röst för civilsamhället och lokala utvecklingsgrupper. Vi ska förmedla de åsikter och röster som finns i landet som ger möjligheter till landsbygdsutveckling. Vi är en del i omställningsrörelsen och bidrar till arbetet med *Hållbara bygder*. Vi ska stärka och utveckla det nätverk av lokala utvecklingsgrupper som ställer om och välkomna nya omställningsgrupper som medlemmar.

En viktig förutsättning för att hela Sverige ska kunna leva är att det finns arbetstillfällen i hela landet. Vi ska påpeka vikten av jobbmöjligheter i alla sektorer. Vi ska också visa på hur gröna näringar, kreativa näringar, turism, digitalisering och annat kan bidra till arbetstillfällen på landsbygden.

En del i ett fungerande lokalsamhälle och möjligheter till utveckling är att det finns tillgång till finansiering. Här driver vi bland annat Lokalekonomidagarna som visar på mångfalden av möjligheter men även brister i systemen. Vi sprider och utvecklar metoder för att stärka lokala ekonomier. Vi är delaktiga i utvecklingen av Mikrofonden Sverige inklusive regionala mikrofonder. Vi är pådrivande vad gäller Leader och andra former av finansiering för lokal utveckling.

Våra naturresurser ska brukas så att de bidrar till ett hållbart samhälle. Landsbygdens naturresurser är avgörande för hela landets utveckling och generera ekonomiska värden som oftast hamnar långt ifrån bygderna där de kommer från. Lokalt ägande ger förutsättningar för inflytande och ekonomiska värden som oftast stannar på platsen. Offentligt ägda naturresurser bör ge möjlighet till lokalt inflytande och lokal ersättning på det värde de genererar.

LANDSBYGDSPOLITISK.

Riksorganisationen har kunskap om och jobbar i ett antal sakfrågor som rör balans mellan stad och land och förutsättningar för god landsbygdsutveckling. På årsmötet 2018 antogs ett nytt landsbygdspolitiskt program. Där finns 9 rubriker:

- Bättre Balans
- Digitalisera mera
- Finansiera
- Service & trygghet
- Bo & resa
- Jobb & utbildning
- Mer kultur
- Ge inflytande
- Skapa hållbarhet

Inom dessa områden kommer vi lyfta de uppmaningar vi har men också skapa kunskap kring och kommunicera kring de områdena. Utifrån aktualitet och prioriteringar kommer styrelsen tillsammans med kansliet under de kommande åren lyfta alla ämnen. Vi ska också ha uppföljning av frågorna och vad som händer inom dessa områden. Dessa hänger också ihop med ämnen vi lyfter i Balansrapporterna.

Vi ska också jobba för att beslutsfattare uppmärksammar våra fem F

FATTA.

* beslut som inte påverkar landsbygderna negativt
* att det finns en urban norm och motverka den
* att urbanisering inte är en naturlag

FÖRENKLA.

* regelverk
* byråkratin
* projektadministration

FRAMTIDSSÄKRA.

* digitaliseringen i hela landet
* infrastruktur och boende i hela landet
* grundläggande service, välfärd och trygghet

FRÄMJA.

* lokal finansiering
* lokalt inflytande
* civilsamhället

FÖRÄNDRA.

* synen på och bilden av landsbygden
* den pågående centraliseringen
* fördelningen av resurser – bättre balans mellan land och stad